

A POLITIKA BERKEIBEN

Az események alakulása hozza magával, hogy mi is megpendítsük a politikai kontarkodásnak szerkesztőségünkben bizony pókhalólepte hárfáját, már csak azért is, nehogy egyesek azt gondolják, hogy még szükség esetén sem merünk kievezni a fondorkodásoktól háborgó vadvizekre.

Politikáról beszélni nagyszerű alkalom nyílik mostanában, amikor Kanada jelenlegi miniszterelnöke bejárja a nagyobb nyugati városokat, hogy miután Keleten már előzőleg ismertette a Dominion általános helyzetét, most Nyugaton adjon izleltét a nemzetek sorsát, embermilliók boldogulását vagy reménytelen megélhetési törekvéseit irányító államigazgatás kormány mögötti titkáiból. És most, amikor egy győztes, gazdag angol társország miniszterelnökét halljuk a szinte megoldhatatlan nehézségekről, az áthidalhatatlan akadályokról és a pártfelfogásokon felülállóan dírigáló adottságokról órákosszat szónokolni — akkor álljunk meg egy pillanatra és szálljon gondolatunk messze a tengereken túra.

Mert ha a munkanélküliséggel tulszult Angliában, sőt még a sokkal fiatalabb, életerősebb, üdőbb, fejlődésre képesebb Kanadában is vannak nehézségek, akadályok, bajok — ugyan mennyivel körülményesebb, súlyosabb és felelősségteljesebb lehet a mai megcsontított Magyarország kormányzása! Hiába alaptermészete a magyar embernek a szigorúan bíráló elenzéskedés, azt ma mindenki elismeri, hogy a Csonkaország mai elzomorított helyzetében a magyarságra nézve a legkomolyabb létkérdés az, hogy megfontolt és erős kezekben legyen a gyéplő.

Eppen ezért vesszük tudomásul nagy örömmel az Óhaza immár nyolc éve kormányon levő miniszterelnökének a Duna menti törvényhozó palotában legutóbb elhangzott hatalmas szövegét, melyben korszakalkotó intézkedéseket helyezett kilátásba a szétarabolás folytán gazdasági csapdába jutott magyarság érdekében. A demokrácia elveinek kimélyítése, a magyar mezőgazdaság és ipar terményeinek kedvezőbb áron való értékesítése, a munkanélküliség csökkentése, az államháztartás takarékosra való szorítása és ennek folytán az adóterhek lecsökkentése mind-mind olyan életbevágó létfeltétele a magyar dűlőrejutásnak, hogy megvalósításuk előtt kalapot emel minden magyar ember.

Eppen így meg kell hajolnunk Kanada vezető kormányfőjének az Egyesültekkel való jóviszonyára épített politikájára elött is. Itt nem konzervatív vagy liberális pártállásról van szó, hanem egyszerűen arról, hogy ez a nagy területen szétterpeszkedő, de végeredményben mégis csak nyolcmillió lakosságával a szomszéd 120 millió amerikai mellett eltörpülő kis ország nem huzhat újat parányi létére az óriással.

Ne jelentse ez azt, hogy Kanada akár egy tapodtat is engedjen függetlenségéből, a brit nemzeti eszmék iránti ragaszkodásából vagy belenyugodjék Amerika legújabb vámtörvényének az egész kanadai életre súlyosan kiható rendelkezéseibe — de ne jelentse ez a helyzet azt sem, hogy nagyváró politikai büvészek és köpönyéggorgatók a saját maguk számára kibaszálják az események alakulását.

Egy ilyen hatalmas szomszédal, mint az Egyesült Államok nem lehet kukoricázni. A baráti alapon való megegyezés ebben az esetben is százszor többet ér, mint a határelzárás, blo-

kád és hasonló erőszakos megoldás. Ezt a hasonló kicsinyes indítókoból megindított s a világon pusztító fertegként végigsöpörő világháború után ma már mindenki tudja. És mégis akadnak egyesek, akik "majd megmutatjuk mi Amerikának" elv alapján szítják a gyűlölet gyilkos tüzét. Az egész dologban csak az érdekes, hogy ugyanezek mindaddig hadonásztak, izgattak s lázítottak a közep európai bevándorlók ellen, azzal vádolván az onnan érkezettek, hogy azok majd az egyetlenkedés balkáni csirait vetik el Kanadában. Most pedig ezek az "idegen" gyűlölközés szerelmek az általuk megvetett közep európai származású kanadaiakat Amerika ellen hangolni — egyszeriben gyapjas báránybőrrel váltva fel az eddig viselt durva farkasszőrmét.

Ijja, ez a politika.

MINDENKINEK LEGYEN KARÁCSONYFAJA

Az alábbiakban közöljük Hunyadi Bélának Rónai Paula szociális testvér közvetítésével hozzánk eljuttatott levelet, amely a kérelem, hogy amennyiben honfitársaink általában igen nehezen anyagi körülményei megengedik, adakozzanak a budapesti szegények karácsonyfájára. A Kanadai Magyar Ujság éppen úgy, mint tavaly, a legnagyobb készséggel nyugtázza és továbbítja az adományokat.

Az elmúlt esztendőben soha nem érzett szent, ünnepi hangulat volt karácsony estéjén Budapestnek. A sok baj, nincstelenség, szomorúság közepette tudott könnyes meghatottsággal mosolyogni a magyar főváros. És kitárt karokkal szoritotta la szívéhez a kisdéd Jézust, akinek születése napját ünnepli ez estén a keresztény világ.

Hogy Budapestnek így meghatóan szép karácsonyestje volt, azt főleg Kanadának, illetve az ott élő magyarságnak köszönhetjük. Ugyanis azt az elbájosan szép szokást: az uccai karácsonyfák felállítását a Kanadát megjáró Szociális Testvérek honosították meg.

Aki ismeri a háború utáni megcsontított és kifosztott Magyarországot nehéz helyzetét, aki ismeri Budapest nélkülözéseivel teljes és főként a munkanélküliség által sújtott lakosságának

szomorú életét, el tudja képzelni mit jelentettek nálunk az uccai karácsonyfák. Huszonhárom ragyogó, fényárban uszó, hatalmas karácsonyfa árasztotta a hideg sötét utcára a keresztény együttérzés és felebaráti szeretet sugárkészenyék karácsonyfájára. A Kanadai Magyar Ujság éppen úgy, mint tavaly, a legnagyobb készséggel nyugtázza és továbbítja az adományokat.

Ha visszagondolunk az elmúlt karácsonyra, melynek fénye és derüje bevilágította mindnyájunk szívét, végtelen hála fog el a kanadaiak iránt. Végtelen hálaival — lélekkel jövőre meg szeretettel gondolunk az Újvilág azon magyar lakóira, akiknek lelkében ez a nemes gondolat megszületett és akik segítettek minékünk azt itthon megvalósítani.

Öt karácsonyfa, a legszebbek legragyogóbbak, hirdették a kanadai testvérek jószágát. Öt gyönyörű karácsonyfán vakító betűkkel világitott az illető telep neve, ahonnan az adomány érkezett: Halmok, Stockholm, Waukegan, Békevár és a kanadai vándorló magyarok fája.

Ezek voltak azok a karácsony

fák, amelyek az elszakadt magyar testvéreknek áldott szívét és megértő jószágát hirdették.

Ha láthaták volna az adakozók, akik centekkel és dollárokkal járultak karácsonyunk felejtéshetetlen megünnepléséhez, ha ott állottak volna a sötét kültelki utcákon, ahol annyi nyomor, annyi nélkülözés pusztítja a magyart, ahol oly sok az eldurvult szív és oly ritka a gyermek mosoly, ha látták volna a sok toprongyos csavargó, nélkülözéstől megtört munkásasszony átszellemült arcát! Ha látták volna az élet nehéz harcában lehengerelt nyomorultak szent áhitattal összetett kezét. Hallották volna a káromkodáshoz, szitkokhoz szokott ajkák zsolozmáz énekét, — amint megletelt a szívük örömmel és boldogsággal.

Es ha láthaták volna az uccai szomorú gyermekeit. Ezenyi ezer sápadt, éhes mazarit, akik nem is álmotdák, hogy nekik is hoz ajándékot a Jézuska. Hogy nekik is boldog lesz a karácsony estéje, mert ezen az estén nem fognak üres gyomorral lepihenni nedves szalmaszékükre.

KÉRELEM A KANADAI

MAGYAR TESTVÉREINKHEZ!

Közeledik szent karácsony ünnepe. Ez évben ismét fel akarjuk állítani az uccai karácsonyfákat. Szeretnők ismét megajándékozni a nyomogókat, akik nekik száma a rossz gazdasági viszonyok következtében jelentékenyen megsaporodott.

Engedjék meg a Kanadai Magyar Ujság olvasói, hogy bizó hittel kopogtassunk a szívük ajtaján. Tegyük lehetővé Budapest szegényeinek, hogy megnyugodott szívvel ünneplhessék karácsony estéjét az általuk adományait eljuttatják ismét a budapesti Mindenki Karácsonyfái Bizottsághoz.

Nem nagy összeget kérünk, és tudjuk, hogy ezzel is annyi

örömet lehet szerezni szerencsétlen felebarátainknak.

Kanadai magyarok! Ha szép egészséges, vidám gyermekleteken pihennek szemeltek, gondolatok azokra a kis szánandó apróságokra, akiknek arcáról letröbölték a mosolyt, szájából kivették a falatot Magyarország ellenségei. Tegyük lehetővé, hogy ismét kigyulladjanak a Mindenki Karácsonyfái szines villanykörte, amelyek ujból belelégessek az itthoni magyarság lelkébe a faji összetartás szent törvényét, azt a törvényt, amely nek soha el nem múló hatalma hirdeti a messzeszakadt testvérek szívének meleg dobbanását.

Mert lehet közöttünk a nagy Óceán, elválaszthat bennünket sok ezer és ezer mérföld, de a magyar soha nem felejteti el azt a megszentelt földet, ahol bölcsője ringott, ahol szülői porladoznak.

Hisszük, ismét állni fognak Budapestben a kanadai magyarok karácsonyfái. A fagyos dermesztő hidegben meleg fényvel fogják szertesugározni az ottani testvérek nemes szívének és együttérzésének megnyilvánulását. Hisszük, hogy a "Kanadai Magyar Ujság" ismét magáévá teszi ezt a szent ügyet.

Hisszük, ez évben is legalább öt karácsonyfa alatt köszönhetjük meg az áldozatkészséget és kérhetjük Krisztus békéjét és áldását az adakozókra

HUNYADI BÉLANÉ

FELMENTETTÉK A MEGÖRÜLT GYERMEKGYILKOST

Még az év első napjaiban jelentette a Kanadai Magyar Ujság, hogy Dr. Twells Belleville Ont. melletti gazdálkodó agyonlőtte két kislát a farm egyik eldusott zugában. Hónapokon keresztül húzódtott már a pör, míg végre a múlt hét folyamán úgy döntött az esküdtbíró, hogy a börtölben tett elkövetésével vádolt apát nem lehet büntösként elítélni, miután elméje teljesen elborult.

EGY PAR CIPŐ

IRTA: KISS MENYHÉRT

A szép, hatalmas magyar község ott terül el a Maros mellett közel a Tiszába való beömléséhez. Talán a nóta is ott született, ott, ahol a Maros vize mesz se földön kanyarog ... Nyil-egetes síkságon, virágzó kertek között, fehérre meszelt, csinos, zsalus házak, tiszta udvarok: az ucca szegélyén keskeny kockakövekből rakott járda, két oldalt vigyázz-állásban ifjú ákácok. A nép kevésszavú, nota-kezdvelő, munkában páratlan, mulatozásában mértékadó, tisztelli, megsüvegezi azt, ki megérdemli, ha azonban olyan urivégéct lát, ki részletlenül szép szóval szeretné berántani, levegőnek nézi, mert tudja, hogy ő jobb annál, semhogy másnak kárt okozzon a maga hasznáért. Ez a nép, ott a Maros-Tisz szögében tisztalelkű, mint a harmatos mezei virág. És öntudatos, mint a nyugati kultúrnép legkiválóbbja. És szegényebb a templom egerénél, pedig állítólag ez a legszegényebb az állatok között.

Most nagy izgalom reszketteti a levegőt. Most szabadultak föl a szerb járom alul s máris képviselői választásokra készülnek. Hajnali három órátkor dolgoztak a mezőkön este 8 óráig, ez aztán a munkaidő! Nem a szociálisták követelte nyolc óra, hanem kerek tizenkét óra! Most a padkára kiülvé meghányják-vetik a világ sorját. A csoport a nagyszentesi uccai üccáiban vitakozik s a szót Pálfi György viszi, kit józán humo-

ráért s igazságszeretetéért mindenki szeret:

— Hallottátok? Uj jelölt jött. Ez a hetedik. Balla bíró azt mondta: ne tessék fáradni kérem. Lekészt. Már hatan felléptek.

A csoport sarkában pipázik Farkas Miklós, ki világlátott ember, mert tíz évig dolgozott Amerikában s kitünően megtanult angolul, tovább adja a szentenciát:

— Pedig jöhetne még hat, mert az eddigi feltúcatot győztem. Akkor inkább a Pálfi Gyurára szavazok ...

— A bíró visszaküldte a hetedik jelöltet. Mert itt vagy a földes ur, vagy az államtitkár ur iesz a követ. A hetedik egy vékony kufferrel jött és senkise ismerte. Se autója, se plakátja, se korteshada. Hát hogy mer egy ilyen ágrulszakadt konkurrenciát csinálni a nagy uraknak Hanem kár, hogy eljlesztette Balla János. Ilyen merész legénynt jó lett volna megmustrálni.

Faragó Péter, a rokkantak vezére többet tudott:

— Nem utazott el. Itt maradt. A trafikomban vett tíz koporsószeget s meginvítált, hogy holnap délelőtt hallgassam meg a kaszinó udvarán. Azt mondták, ha már lejöttem, elmondom, ami a bőgyömbe van ...

Pálfi Györgyből kitört a mulat keserősége: — Ahány választás volt, mindig ígérték ezt, azt. S nem adtak semmit. Az édesanyámtól hallottam: Andrist nem engedtem a kortestanyára többet. Pálfi Legutóbb, mikor a méltóságos urat választottuk, érte jöttek az

urak. Jöjjen velünk, Andris bácsi leltem, szavazzon a méltóságos urra, akkor kap egy malacot. Le is szavazott, malacot nem kapott, de úgy jött haza, mint egy disznó ... Hát én most keresni akarok ... Egész nyáron ebben a véres, lyukas, sárga bakancsban járok ... Magasra tartotta metelen, tüske-, tarlószurta lábfejét. — Aki egypár erős, jó bagaria sárgacipőt vesz nekem, az a vivát, az az én követem, aki áldója van e feldarabolt magyar világnak.

Mint az ezüstös hárfá penge tése, meleg női kacagás győzött az emberek, asszonyok lelkére:

— Kupec vagy, ha eladod a szavazatodat, Gyura, nem úgy ismerlek, te gézengúz. Meghallgatunk mindenként, mint a kántorválasztások s aki a legjobbban eltalálja a nép fájalmát, az fogja a mi népünk képét viselni ott fenn.

Gazdag Györgyné szót ily okosan, kit Gillicének becéztek a községben, mert úgy tudott turbékolni, énekelni, vigadni, mint a püspökkelled erdő szerelmes vadgalambjal tavaszi fészkek rakások, rózsafakadások. — A nép fiait és leányait fálták, komolyodtak, mulattak a jelöltek felvonulásán, a község egyetlen kaszinójának étermében fogvagyva vacsoráztak a jelölt urak. Sőt, mert egyetlen vendégszobájába volt a kaszinónak, négy jelölt barátságosan volt kénytelen megosztani a két diványt és két ágyat, gondosan vigyáztak, hogy elvessék a programjuk szerint a kormánytató jelöltek a szoba jobbolda-

lán elhelyezett ágyban és diványon pihenék ki választási fáradaimaikat. Mig az ellenzéki jelölt urak mereven ragaszkodtak a balsarokban álló ágyhoz és diványhoz. (No majd fenn, ugyis összezavarják a sarkokat)

A kerület közönsége meg lehetett elégedve a dus választékkal. Minden társadalmi osztály kivett magából egy-egy alkalmas jelöltet. A magas arisztokrácia egy eleven fekete báróval vett részt a futtatáson, hol a vármegyei dzsentrivilágot egy helyben lakó nagybirtokos képviselte méltóan. A kisdzsedjelölt egy tanár volt, kinek nem volt gazdasága, míg a munkáspárt egy szőlőbirtokos személyében állapodott meg, ki a vágyoson osztályhoz tartozott.

Hogy a magas miniszteriumot se érje hátrány, az egyik államtitkár elhatározta, hogy beleköszöl a politikába s mert ruha- és cipőakció szervezett, legalább kipróbáltatja a kerületben, hogy beválnak-e a kész ruhák és kész cipők. A liberális kereskedőbort egy titokzatos ur képviselte, kiről a nép egyszerűen úgy nyilatkozott, hogy az a lóképű ur, akinek nem tudom kimonodani a nevét, aki szakállt visel.

S a végén jött a hetedik, kiről csak annyit tudtak, hogy se bintója, se autója, se plakátja, nem itatott, nem etetett, pántlikás szivarral, pukkanos borral sem édesgette az embereket, mert valami újságróléle, kinek magának sincs. És csodálatos összejátszásképpen minden jelölt őt szidta, sőt több gyűlési helyül se engedték át a főteret, csak a cigányok lakta község vége felé, a kistelki keresztel

jelölték ki a népgyűlés helyét. A hatóság úgy gyanította, hogy e megbélyegzést elérték a választók is s csak néhány síheder fog kigyalogni a kistelki keresztelhez.

De a választásnál is úgy van, mint a házasságnál, melyre azt mondják a jó nénik, akik csinálják, hogy azok az égben kötöttnek. A közigazgatási hatóságok játszó ki magukat az egek uránál, mikor azt hiszik, hogy amit ők parancsolnak, az szentírás. Míhelyt látták a választók hogy az összes jelöltek és hatóság emberek a hetedik jelölt ellen hadakoznak, odahaza s a mezei munkánál megállapították:

— Most már tudjuk, kit kell választani! Akit ennyire szidnak és üldöznek nem lehet veréb, csak bérci sas. Akit ők szeretnének, nekik való, akik üldöznek az nekünk való. Az olyan követ mer harcolni, mer nekivágni a hatalmasoknak ... Üldözött népek üldözött a képviselője ...

De a fekete báró rendkívül dolgozott. Járt házról-házra. Igérté, kiviszi a népet Argentínába, hol kétszer aratnak.

— Sohse fáradjon, méltóságos báró ur. Egy évben elég fárasztó egyszer is aratni, csak mi magunk is szeretnénk aratni, mert eddig másnak arattunk. Az egyik háznál azzal fogadták: nincs semmi eladni valónk. A másiknál még huncutabbul nem kell muzsikus cigány, nem hívatta a gazda. Gillic meg veres csinált, melyet órákon át énekeltek a hagyományok: a zombori hátáron, egy báró megy számaron, a kistelki keresztel, egész

falu neveti ...

Közben egész vagon ruha, posztó, cipő érkezett. Az egyik jószívű jelölt ur rendelte ide. Az iskolából padok hiányoztak. Azokat is küldött. (Választás után visszaszállítottatta). Istenem, milyen jó dolga van egy kerületnek választás előtt. Máskor elkerülük az urak, mint a belpoklost, most pedig vagonszámra küldik a posztót, lábbelit. Máskor foghegyről beszélnek a szegény emberrel, ha ügyes-bajos dolga akad, most vacsorára hívják a Hadik-vendéglőbe, a nyugott libára, hol gazdagon terített asztalok roskadoznak a finom italok, ételek édes terhe alatt. Sőt az államtitkár ur ömeltősága három métrőlöt is szállított. Azok a földet írták és ígérték. Nézze, Sándor bácsi, kevés magának az a három hold. Ha a mi jelöltünk szavaz, kap még tízenkettőt. Mert lelköm, a mi jelöltünk nagy ur, minden ajtó nyitva előtte. Holott, ha arra a hitvány újságíróra szavaznak, az előtt mindenütt becsapják az ajtókat. Ilyen kicsi legénynek nem állnak szóba.

A munkáspárt jelöltje csapra verett egy hordó bort s megszátkozott mindenkit, ki nem szavaz rá. Egy volt népbiztos is támogatta, de az nagyon pórul járt. Erdélyi Ádám legyintett a kezével:

— Husz évvel ezelőtt hittem magának. De az oláhokat, szerbeket, csehekét a maguk kormánya ellenállás nélkül éresztette a nyakunkra. A kommunban meg ehettük a gerslít meg a tőköt váltogatva ... Maga máris leszerepelt a mi népünk előtt.